

**Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük
Komitəsinin 2013-cü il ərzində fəaliyyətinə dair**

H E S A B A T I

I. Ümumi hissə

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi və onun strukturuna daxil olan gömrük orqanları 2013-cü ildə öz fəaliyyətini Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasını, Gömrük Məcəlləsini, “Gömrük Tarifi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanununu, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq fərman və sərəncamlarını, Nazirlər Kabinetinin qərarlarını, Komitə sədrinin 30 yanvar 2012-ci il tarixli 01/04 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin 2012-2016-cı illər üzrə inkişafına dair Fəaliyyət Planı”nı və gömrük işini tənzimləyən digər normativ-hüquqi aktları əldə rəhbər tutaraq tərtib olunmuş iş planı əsasında qurmuşdur.

Hesabat dövründə milli iqtisadiyyatın stimullaşdırılması, dövlətimizin iqtisadi siyasətindən irəli gələn aidiyyatı vəzifələrin icrası, Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən malların və nəqliyyat vasitələrinin keçirilməsi qaydalarına riayət olunmasının təmin edilməsi, ticarət-iqtisadi münasibətlərdə gömrük tənzimlənməsi vasitələrinin tətbiqi, gömrük rüsumları, vergiləri və digər gömrük ödənişlərinin alınması, valyuta nəzarətinin həyata keçirilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması və daxili bazarın qorunması, gömrük nəzarətinin təşkili və möhkəmləndirilməsi, gömrük işi sahəsində cinayətlər və digər hüquqpozmalar ilə mübarizə, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qeyri-qanuni keçirilməsi hallarının qarşısının alınması, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi, infrastrukturun inkişaf etdirilməsi, kadr hazırlığının artırılması, beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi sahəsində zəruri işlər görülmüşdür.

İlk növbədə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi prosesinə önəm verilərək müvafiq normativ-hüquqi aktların hazırlanması işi davam etdirilmiş və Beynəlxalq Konvensiyaların müddəalarına edilən əlavə və dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, gömrük nəzarəti və rəsmiləşdirilmə prosedurlarının yeni normalara uyğunlaşdırılması, progressiv gömrük alətlərinin milli səviyyədə istifadə olan qaydalara transformasiya edilməsi, gömrük işinin həyata keçirilməsi məsələlərini tənzimləyən prosedurların daha da rasionallaşdırılması məqsədi ilə bəzi qaydalara əlavələr edilmiş, eləcə də yeni normativ sənədlər hazırlanmışdır.

II. Bütçə gəlirləri-xərcləri və maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi

Hesabat ilində “2013-cü il dövlət bütçəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi üçün müəyyən edilmiş 1 milyard 380 milyon manat bütçə proqnozunun bölgüsü Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən hazırlanmışdır. Təsdiq olunmuş illik bütçə proqnozu Komitə tərəfindən gömrük idarələri arasında bölüşdürülmüş, aylar üzrə yerinə yetirilməsi mütəmadi olaraq nəzarətə götürülmüşdür. İllik bütçə proqnozu faktiki olaraq 1 milyard 383,25 milyon manat məbləğdə yerinə yetirilmiş, yığılan gömrük vergi və rüsumlarının dövlət bütçəsinə köçürülməsi təmin olunaraq, nəticə etibarilə proqnoza 100,2 faiz əməl edilmişdir.

Bununla yanaşı Dövlət Gömrük Komitəsinin struktur bölmələri tərəfindən 2013-cü il ərzində sərhəddə “İcazə” blanklarının verilməsinə görə 14,5 milyon manat məbləğində dövlət rüsumu toplanaraq dövlət bütçəsinə köçürülməsi təmin olunmuşdur.

Gömrük orqanları tərəfindən vergi növləri üzrə dövlət bütçəsinə köçürülən vəsaitlər barədə məlumatlar Komitənin rəsmi internet saytına mütəmadi olaraq daxil edilmişdir.

Gömrük orqanları tərəfindən toplanaraq dövlət bütçəsinə köçürülmüş vəsaitlər haqqında Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə üzləşmə aktı tərtib edilərək təsdiqlənmiş, həmçinin Dövlət Gömrük Komitəsi üzrə bütçə proqnozunun icrası barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına, Milli Məclisinə, Nazirlər Kabinetinə, Maliyyə Nazirliyinə, Dövlət Statistika Komitəsinə mütəmadi olaraq məlumatlar verilmişdir.

Eyni zamanda 2014-cü və növbəti üç il üçün proqnozlaşdırılan dövlət bütçəsi gəlirlərinin layihəsinin hazırlanması məqsədi ilə geniş iqtisadi təhlillər aparılmış və müvafiq təkliflər Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilmiş, nəticədə Dövlət Gömrük Komitəsi üçün 2014-cü il üzrə 130 milyon manat və ya 9,42 faiz artımla 1 milyard 510 milyon manat həcmində bütçə proqnozu müəyyən edilmişdir.

Komitənin Mərkəzi aparatı və Komitənin strukturuna daxil olan gömrük orqanlarının 2013-cü il üçün bütçə və bütçədən kənar vəsaitlərinin xərc smetaları Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılaraq təsdiq edilmiş, gömrük və aidiyyəti xəzinədarlıq orqanlarına təqdim olunmuşdur.

"Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən kotirovka prosedurları keçirilərək onların yekun protokolları Azərbaycan Respublikasının Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinə təqdim edilmişdir.

2013-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin saxlanması üçün təsnifata uyğun olaraq, xərc maddələri üzrə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən büdcə vəsaiti ayrılmış və xərclənməsinə nəzarət təmin edilmişdir.

Hesabat dövründə Astara Gömrük İdarəsi, Biləsuvar Gömrük İdarəsinin “Qoşa-Təpə” postu, Culfa və Şahtaxtı Gömrük İdarələrinin ərazilərində iri həcmli avtonəqliyyat vasitələrinin yoxlanılması üçün Rentgen Nəzarət Məntəqələrinin tikintisi başa çatdırılmış və stasionar rentgen təftiş avadanlığı istismara verilmişdir.

Bununla yanaşı Sumqayıt Baş Gömrük İdarəsinin inzibati binasında və ərazisində təmir işləri aparılmış, bir sıra əhəmiyyətli layihələr son tamamlanma mərhələsinə gətirilmiş və bəzi layihələrin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Belə ki, Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin inzibati binasının yenidən qurulması və genişləndirilməsində, o cümlədən “Lənkəran hava limanı” gömrük postunun tikintisində son tamamlanma işləri görülür. Həmçinin Balakən Gömrük İdarəsinin “Mazımçay” gömrük postundan, Tovuz Gömrük İdarəsinin “Sınıq -Körpü” gömrük postundan, Xaçmaz Gömrük İdarəsinin “Samur” gömrük postundan və Sədərək Gömrük İdarəsinin buraxılış məntəqəsindən keçən iri həcmli avtonəqliyyat vasitələrinin yoxlanılması üçün Rentgen Nəzarət Məntəqələrinin layihə-smeta sənədləri hazırlanmış və məntəqələrin tikinti-quraşdırma işləri yekunlaşmaq üzrədir. Biləsuvar Gömrük İdarəsinin “Qoşa-Təpə” gömrük postundan iri qabaritli yüklərin keçirilməsi üçün əlavə yolun və nəzarət baxış meydançasının tikintisinin layihə - smeta sənədləri hazırlanmışdır. Eyni zamanda Xaçmaz Gömrük İdarəsinin yeni inzibati binasının və Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasının kompleks tikintisinin layihə - smeta sənədlərinin hazırlanmasına başlanmışdır.

Gömrük İdarələri, post və sərhəd buraxılış məntəqələri texniki ləvazimatlar, geyim dəstləri, zəruri avadanlıqlar və inventarlarla təchiz edilmişlər.

III. Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi

Hesabat dövründə Komitə tərəfindən hazırlanmış aşağıdakı qanunvericilik layihələri müvafiq qaydada təsdiq edilərək qüvvəyə minmişdir:

Belə ki, hesabat dövründə aşağıdakı normativ-hüquqi aktlar təsdiq edilmişdir:

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 yanvar 2013-cü il tarixli 7 nömrəli Qərarı ilə “Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 fevral 2013-cü il tarixli 25 nömrəli Qərarı ilə “Gömrük ödənişlərinin qaytarılması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 fevral 2013-cü il tarixli 26 nömrəli Qərarı ilə “Mallardan dövlətin xeyrinə imtina edilməsi Qaydası”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 fevral 2013-cü il tarixli 29 nömrəli Qərarı ilə “Sərbəst zonaya gətirilən daxili malların, sərbəst zona daxilində

emal əməliyyatlarına məruz qalmış daxili malların və sərbəst zona daxilində sərbəst dövriyyəyə buraxılmış malların gömrük orqanları tərəfindən daxili mallar gömrük statusunun təsdiq edilməsi Qaydası”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 3 may 2013-cü il tarixli 73 nömrəli Qərarı ilə “Müvəqqəti saxlanc anbarlarının və gömrük anbarlarının tiplərinə, quruluşuna, təchizatına, orada yerləşdirilən mallarla əlaqədar əməliyyatlara, uçot və hesabatın aparılmasına, gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsinə, anbar sahibinə dair tələblər”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 iyun 2013-cü il tarixli 162 nömrəli Qərarı ilə “Malların emal və ya xüsusi istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsinə icazənin verilməsinin yerli istehsalçıların mühüm maraqlarına təsir göstərmə dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadi şəraitin təhlilinin aparılması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 iyun 2013-cü il tarixli 163 nömrəli Qərarı ilə “Tərkibində əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri olan malların buraxılışının dayandırılması, buraxılışın dayandırılma müddətinin uzadılması, qəbul edilən qərarlar barədə ərizəçiyə və bəyannaməçiyə məlumat verilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 12 iyul 2013-cü il tarixli 176 nömrəli Qərarı ilə “İcazə sahibi, prosedur sahibi, habelə sərbəst zonada malların saxlancı, istehsalı, emalı, alqı-satqısı ilə məşğul olan şəxslərin öz əməliyyatlarının uçotunu aparması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 avqust 2013-cü il tarixli 229 nömrəli Qərarı ilə “Malların saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 avqust 2013-cü il tarixli 230 nömrəli Qərarı ilə “Səlahiyyətli iqtisadi operator statusunun verilməsi, müvəqqəti dayandırılması və ləğv olunması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 avqust 2013-cü il tarixli 231 nömrəli Qərarı ilə “Nəzarətli göndəriş metodundan istifadə etməklə gömrük sərhədindən keçirilən mülki dövriyyədən çıxarılmış və ya mülki dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış malların götürüldüyü hallar və bunun Qaydası”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 avqust 2013-cü il tarixli 232 nömrəli Qərarı ilə “Gömrük ekspertizasının aparılması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 avqust 2013-cü il tarixli 233 nömrəli Qərarı ilə “Malların son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 sentyabr 2013-cü il tarixli 244 nömrəli Qərarı ilə “Malların müvəqqəti ixrac gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 sentyabr 2013-cü il tarixli 245 nömrəli Qərarı ilə “Malların müvəqqəti idxal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 5 sentyabr 2013-cü il tarixli 247 nömrəli Qərarı ilə “Gömrük orqanlarına təqdim edilmiş malların məhv edilmə halları və Qaydası”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 6 sentyabr 2013-cü il tarixli 251 nömrəli Qərarı ilə “Xüsusi gömrük prosedurları daxilində ekvivalent mallardan istifadə Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 sentyabr 2013-cü il tarixli 265 nömrəli Qərarı ilə “Təhlükəsiz ixrac sxemi çərçivəsində malların qablaşdırılması, yüklənməsi, daşınması və boşaldılması Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 sentyabr 2013-cü il tarixli 266 nömrəli Qərarı ilə “Emal xüsusi gömrük proseduru üzrə yerinə yetirilən əməliyyatların hasilat normasının və ya orta hasilat normasının müəyyənləşdirilməsi Qaydası”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 3 oktyabr 2013-cü il tarixli 286 nömrəli Qərarı ilə “Təminatdan istifadə etməklə gömrük borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 14 oktyabr 2013-cü il tarixli 305 nömrəli Qərarı ilə “Fiziki şəxslər tərəfindən istehsal, yaxud kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan malların gömrük sərhədindən keçirilməsinin güzəştli və sadələşdirilmiş Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 30 oktyabr 2013-cü il tarixli 318 nömrəli Qərarı ilə “Rüsumsuz ticarət mağazalarının yaradılması və onların fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 dekabr 2013-cü il tarixli 350 nömrəli Qərarı ilə “Məlumat daşıyıcısı vasitələrinin gömrük dəyərləndirilməsi qaydaları”;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 27 dekabr 2013-cü il tarixli 355 nömrəli Qərarı ilə “Mallara dair bəyannamənin təsdiq edildiyi gündən 1 (bir) il müddətində malların qüsurlu olması ilə əlaqədar sövdələşmə qiymətinə düzəlişlər edilməsi halları”.

Bununla yanaşı Komitə tərəfindən hazırlanmış Azərbaycan Respublikasının yeni “Gömrük tarifi haqqında” Qanunu Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 13 iyun tarixli 687-IVQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının 22.10.2013-cü il tarixli 762-IVQD nömrəli Qanunu ilə Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 165.1.2-ci maddəsində «xaricdən alınan əvəzsiz maliyyə yardımları (qrantlar)» sözləri «qrant müqaviləsi (qərarı) əsasında xaricdən alınan qrantlar» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi ilə razılaşdırılmış təkliflər nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 08.11.2013-cü il tarixli 323, 324 və 13.11.2013-cü il tarixli 325 nömrəli qərarları ilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22.04.1998-ci il tarixli 91 nömrəli qərarının 4.3-cü bəndindən “, kreditlər və borclar, həmçinin bu kreditlər və borclar hesabına həyata keçirilən layihələrdə Azərbaycan tərəfinin payı” sözləri çıxarılmış, o cümlədən, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 31.01.2005-ci il tarixli 11 nömrəli qərarının 1.8-ci və 1.15-ci bəndləri ləğv edilmiş, həmçinin Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25.01.2011-ci il tarixli 17 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş və əlavə dəyər vergisi ilə idxal gömrük rüsumundan azadolmanı nəzərdə tutan “Qeyri-neft sektorunda istehsalın təşviqi məqsədi ilə idxal gömrük rüsumundan azad olunan malların xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturu (XİF MN) üzrə siyahısı”nın tətbiqi daha 3 il müddətinə uzadılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi ilə razılaşdırılmış təkliflər nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 05.07.2013-cü il tarixli 172, 173 və 174 nömrəli qərarları ilə neft koksu, neft bitumu və neftin və ya neft məhsullarının emalından qalan, o cümlədən bitumlu minerallardan alınmış digər qalıqlar idxal zamanı ƏDV-dən və idxal rüsumundan azad edilmiş, o cümlədən, aksiz vergisinin dərəcəsi 1 ton üçün 30 ABŞ dollarından 1,0 ABŞ dollarına qədər endirilmişdir.

Eyni zamanda “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasnamə”yə, “Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 23 may tarixli 429 sayılı Fərmanına və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2011-ci il tarixli 191 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən konkret sahələr üzrə elektron xidmətlər göstərilməsi Qaydaları”na əsasən “Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsində İnformasiya azadlığı ilə bağlı daxili icraat Qaydaları”, “Xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçlarına həyata keçirdikləri idxal-ixrac əməliyyatları barədə statistik məlumatların verilməsi üzrə inzibati rəqlament”, “Dövlət sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün ilkin

məlumatlandırma üzrə müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati reqlament”, “Malların nomenklaturası və mal və nəqliyyat vasitələrinə tətbiq olunan müvafiq gömrük ödənişləri barədə məlumatların verilməsi üzrə inzibati reqlament” və “Fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi üzrə elektron sərnişin bəyannaməsinin qəbulu üzrə inzibati reqlament” Komitənin Kollegiyasının müvafiq Qərarı ilə təsdiq edilmiş və “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Qanuna əsasən Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Həmçinin “Partlayıcı maddələrin yaradılmasında istifadə olunan prekursorların eyniləşdirilməsi və dövriyyəsinə nəzarətə dair Standartlar” hazırlanaraq müvafiq qaydada təsdiq edilmiş və xidməti işdə istifadə edilməsi üçün gömrük orqanlarına göndərilmişdir. O cümlədən, “Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq uçuşlar üçün açıq olan hava limanlarında hava gəmiləri və onlarda daşınan malların gömrük rəsmiləşdirilməsinin həyata keçirilməsinin xüsusiyyətlərinə dair Standartlar” və “Üzən nəqliyyat vasitələri və onların üzərində daşınan mallara gömrük nəzarəti və gömrük rəsmiləşdirilməsi üzrə Standartlar” layihələri hazırlanmış və Dövlət Gömrük Komitəsinin müvafiq əmrləri ilə təsdiqlənərək iş prosesində istifadə olunması üçün yerli gömrük orqanlarına göndərilmişdir.

Bununla yanaşı “Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 sentyabr 2011-ci il tarixli 499 nömrəli Fərmanının 27.1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ-hüquqi aktları qüvvəyə mindiyi gün həmin məsələləri tənzimləyən Dövlət Gömrük Komitəsinin müxtəlif vaxtlarda qəbul etdiyi və Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatına alınmış normativ-hüquqi aktlarının Komitənin müvafiq əmri ilə ləğv edilməsi təmin edilmiş və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına məlumat verilmişdir.

Həmçinin ictimaiyyəti gömrük işi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik aktları ilə daha operativ surətdə məlumatlandırmaq məqsədi ilə yeni qəbul edilmiş normativ-hüquqi aktların Komitənin internet saytında yerləşdirilməsi və yeniləşdirilməsi təmin edilmişdir.

IV. Tarif tənzimlənməsi və valyuta nəzarəti

Malların Təsviri və Kodlaşdırılmasının Harmonik Sisteminin 2012-ci il variantı əsasında Komitə tərəfindən hazırlanmış Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal

Nomenklaturasının (XİFMN) rus və ingilis dillərindəki variantları Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemində (VAİS) yerləşdirilmişdir.

VAİS-in qüsursuz fəaliyyətinin təmin olunması üçün aidiyyəti qanunvericilik aktları ilə mövcud gömrük ödənişlərinin dərəcələrində və XİFMN-də edilən hər-hansı dəyişikliklərin vaxtında həmin sistemdə əks etdirilməsi işi həyata keçirilmişdir.

2013-cü il ərzində “Konsiqnasiya yolu ilə aparılan ixrac əməliyyatları”, “Kreditə ixrac əməliyyatları”, “Barter yolu ilə ixrac əməliyyatları” və “Müvəqqəti ixrac əməliyyatları” eyni zamanda sövdələşmə xüsusiyyəti 21 və 41 ilə dövlət müəssisələri və əmlakında dövlətin yekun payı 50 faizdən yuxarı olan digər müəssisələr tərəfindən ödənişi qabaqcadan olmaqla aparılan ixrac əməliyyatlarına nəzarət təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası ərazisindən ixrac edilən malların müqabilində xarici valyuta vəsaitləri, mövcud qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada aidiyyəti üzrə ixracatçıların müvəkkil banklardakı hesablaşma hesablarına mədaxil edilmişdir.

Eyni zamanda fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrindən valyuta sərvətlərinin keçirilməsinə, həmçinin müvəkkil banklar tərəfindən respublikaya gətirilən və aparılan nağd xarici valyuta sərvətlərinə də nəzarət olunmuşdur.

Bundan başqa müvəkkil banklar tərəfindən edilən müraciətlərə müvafiq olaraq “Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin apardığı reyestrə daxil olmaq üçün banklar və bank olmayan kredit təşkilatlarının müraciətlərinə baxılması” Qaydasına müvafiq olaraq 2 müvəkkil bankın sənədləri təhlil edilməklə reyestrə salınmışdır.

Hesabat dövrü ərzində “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa və “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasında, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində, transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığı, habelə silahlı separatizmi, ekstremizmi və muhdulluğu dəstəkləməsində, narkotik vasitələrin və ya psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsində iştirakı ehtimal olunan, maliyyə əməliyyatlarının aparılması zamanı eyniləşdirmə məlumatlarının açıqlanması tələb olunmayan dövlətlərin (ərazilərin) siyahısı” na edilən dəyişikliklər barədə məlumatlar aidiyyəti üzrə gömrük sərhəd buraxılış orqanlarına göndərilmiş və müvafiq olaraq yerli gömrük orqanları tərəfindən zəruri məlumatların Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı yanında Maliyyə Monitorinqi Xidmətinə və Komitəyə dərhal göndərilməsinə gündəlik nəzarət edilmiş, həmçinin fiziki şəxslər tərəfindən valyuta sərvətlərinin gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrindən keçirilməsi barədə aidiyyəti məlumatlar qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada Azərbaycan Respublikasının

Mərkəzi Bankına və Mərkəzi Bank yanında Maliyyə Monitorinqi Xidmətinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi və digər dövlət orqanları ilə əməkdaşlıq davam etdirilmiş, həmin orqanlardan alınan qiymət məlumatları, habelə respublikanın istehlak bazarında qiymət səviyyələrinin dəyişilməsinə müvafiq olaraq idxalda mühüm əhəmiyyət kəsb edən malların orta bazar topdansatış, habelə pərakəndə satış qiymətləri üzərində müşahidələrin aparılması və nəticələrinin təhlil edilməsi təşkil olunmuş, beləliklə istehlak bazarında qiymətlərin səviyyəsi üzərində daim monitorinq aparılmışdır.

Bununla yanaşı respublikaya idxal olunan malların gömrük qiymətləndirilməsi məqsədi ilə zəruri qiymət-informasiya bazasının yaradılması üçün bir sıra qiymət məlumat mənbələri seçilərək qruplaşdırılmış, hər bir əmtəə nomenklaturası kodu üzrə qiymət-məlumat bazası yaradılmış və onun təkmilləşdirilməsi üzrə işlər davam etdirilməkdədir.

Eyni zamanda 2013-cü il ərzində neft konsorsiumları ilə işləyən şirkətlərin müraciətlərinə əsasən "Hasılatın Pay Bölgüsü haqqında" Sazişlər üzrə işləyən podratçı və subpodratçı şirkətlərə "İdxal-ixrac rüsum və vergilərindən azad olma haqqında" sertifikatlar təqdim olunmuşdur.

Əlavə olaraq bildiririk ki, Gömrük Məcəlləsinin 98-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş vəzifələrin icrasının təmin olunması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 fevral 2011-ci il 383 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestrinin forması və aparılması qaydası haqqında Əsasnamə"nin 4.2-ci bəndinə əsasən 2014-cü il ərzində sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərində keçirilməsi nəzərdə tutulmuş yoxlamalar barədə məlumat müvafiq qaydada reyestrə daxil edilərək aidiyyəti üzrə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

V. Gömrük nəzarətinin təşkili

Hesabat ilində gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi «bir pəncərə» prinsipinə uyğun olaraq təmin edilmişdir.

Mobil gömrük bölmələrin fəaliyyəti Komitə sədrinin 19.09.2013-cü il tarixli 100/24/021 nömrəli göstərişi ilə təkmilləşdirilmişdir. Belə ki, həmin tarixdən gömrük ərazisində iki gömrük orqanı arasında daşınan malların və nəqliyyat vasitələrinin mexaniki-elektron kilidlərlə bağlanaraq təyinat gömrük orqanına göndərilməsi işi qurulmuşdur. Bununla da qeyd olunan mal və nəqliyyat vasitələrinin müəyyən olunmuş marşrut və müddətlər ərzində təyinatı üzrə çatdırılmasına nəzarət GPS sistemi vasitəsi ilə Komitənin Hədəflərin Müəyyənləşdirilməsi Mərkəzindən idarə edilməklə həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 05.03.2013-cü il tarixli 17/959-32/22 nömrəli və 13.06.2013-cü il tarixli 32/32/10-24 nömrəli göstərişləri əsasında Rusiya Federasiyasının Qəbələ şəhərində yerləşən RLS hərbi hissəsinin əmlakının Azərbaycan Respublikasından aparılması ilə bağlı gömrük nəzarəti və gömrük rəsmiləşdirilməsi işinin müvafiq qaydada təşkil edilməsi həyata keçirilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası ərazisində radiasiya təhlükəsizliyinə nəzarəti gücləndirmək tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 iyul 1997-ci il tarixli 76 nömrəli Qərarına əsasən Dövlət Gömrük Komitəsinin struktur bölmələrinin balansında olan radioaktiv mənbələr, radioaktiv mənbəli qurğu və ya avadanlıqlar və digər ionlaşdırıcı şüalanma mənbələri haqqında 2013-cü il üçün məlumat (inventarlaşma aktları) hazırlanaraq Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Nüvə və Radioloji Fəaliyyətin Tənzimlənməsi üzrə Dövlət Agentliyinə göndərilmişdir.

Yeni Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanında (Ələt qəsəbəsi) inşa ediləcək terminalda gömrük nəzarəti və gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş infrastrukturun layihəsi razılaşdırılması üçün tikinti şirkətinin mütəxəssislərinin iştirakı ilə işçi qaydada müvafiq görüşlər təşkil olunmuş, gömrük nəzarətinin təşkili məsələlərinin layihə sənədləri nəzərdən keçirilərək müvafiq təkliflər “HidroTexniki və Nəqliyyat Qurğularının Layihələşdirilmə Üzrə GİDROTRANSPROYEKT elmi-tədqiqat mərkəzi”nə verilmişdir.

Yaraq - Qazmalar (RF) - Samur (AR) keçid məntəqələri arasında Samur çayı üzərində inşa ediləcək yeni körpünün baş planı ilə əlaqədar tikinti şirkətinin mütəxəssislərinin iştirakı ilə işçi qaydada müvafiq görüşlər təşkil olunmuş, gömrük nəzarətinin təşkili məsələlərinin layihə sənədləri nəzərdən keçirilərək müvafiq təkliflər Hidrotexniki və nəqliyyat qurğularının layihələşdirilmə üzrə GİDROTRANSPROYEKT elmi-tədqiqat mərkəzi” nə verilmişdir.

BYD kitabçalarından istifadə etməklə beynəlxalq yük daşımalarının həyata keçirilməsi üçün “Okean Trans” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətlərinə icazə verilmişdir.

Yerli gömrük idarələrində istismarda olan texniki nəzarət vasitələrinin səmərəli istifadə edilməsi və malların gömrük sərhədindən sürətlə keçidi işi təşkil edilmiş, il ərzində mövcud olan texniki nəzarət vasitələrində yaranmış müxtəlif nasazlıqlar və problemlər barədə məlumatlara dərhal reaksiya verilmiş, mövcud sahələr üzrə aidiyyəti mütəxəssislər dəvət edilməklə həmin çatışmazlıqlar operativ surətdə aradan qaldırılmışdır.

VI. Gömrük işi sahəsində hüquqpozmalara qarşı mübarizə

2013-cü ildə Azərbaycan Respublikası gömrük orqanlarının hüquq-mühafizə fəaliyyəti əsasən qabaqcıl dünya təcrübəsinə əsaslanan metodların, o cümlədən,

texniki vasitə və informasiya texnologiyalarının tətbiqi, əməliyyat-axtarış və qabaqlayıcı-profilaktik tədbirlərin gücləndirilməsi, habelə hüquqpozmalara qarşı mübarizədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi yolu ilə Azərbaycan Respublikasının iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, qaçaqmalçılıq kanallarının aşkar və ləğv olunmasına, hüquqpozma törətmiş şəxslərin müvafiq məsuliyyətə cəlb edilməsinə yönəlmişdir.

Hesabat dövründə həyata keçirilmiş kompleks tədbirlər nəticəsində 12475 hüquqpozma faktı aşkar edilmişdir ki, onlardan 347-i cinayət xarakterli faktlar, 12125-i isə gömrük qaydaları əleyhinə inzibati xəta faktları olmuşdur.

Cinayət xarakterli faktlar üzrə tutulmuş qaçaqmalçılıq əşyalarının və digər cinayət predmetlərinin dəyəri 2,4 milyon manat təşkil etmişdir. Bu əməllərin törədilməsində şübhəli bilinən 389 nəfərin (306 Azərbaycan vətəndaşı, 83 xarici) barəsində müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

2013-cü il ərzində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar 133 fakt aşkar olunmuşdur. Bu faktlar üzrə ümumilikdə 135,4 kq narkotik, o cümlədən, 33,2 kq həşiş, 37,7 kq heroin, 18,2 kq tiryək, 0,2 kq kokain, 35,6 kq marixuana, 0,2 kq metadon, 10,2 kq metamfetamin və 0,1 kq digər narkotiklər qanunsuz dövriyyədən çıxarılmışdır. Bu faktlar üzrə şübhəli bilinən şəxslərdən 138 nəfəri kişi 14 nəfəri qadın olmaqla, ümumilikdə 152 nəfər barəsində müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Gömrük qaydaları əleyhinə inzibati xəta faktları üzrə 354 hüquqi şəxs (o cümlədən, 181 xarici hüquqi şəxs) və 11771 fiziki şəxs (o cümlədən, 7477 xarici) inzibati məsuliyyətə cəlb edilmiş, göstərilən şəxslərə qarşı 1.255,1 min manat cərimə tətbiq olunmaqla, dəyəri 199,1 min manat olan mallar müsadirə edilmişdir.

“Valyuta tənzimi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa və digər qanunvericilik aktlarına əsasən valyuta nəzarəti orqanı olan gömrük orqanları rezident və qeyri-rezidentlər tərəfindən valyuta və valyuta sərvətlərinin Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilməsi üzərində valyuta nəzarətini həyata keçirərkən valyuta qanunvericiliyinin tələblərini pozan şəxslərdən 343380 ABŞ dolları, 59035 avro, 9 kq 115 qram qızıl, 4946 manat dəyərində 27 ədəd qızıl əşya, 77 kq gümüş, 22920 manat dəyərində 2191 ədəd gümüş əşya, 14238 manat dəyərində 86 karat qiymətli daşlar aşkar olunmuşdur.

Hesabat ilində həmçinin 11 ədəd bədii, tarixi, arxoloji əhəmiyyət kəsb edən əşya, 675 000 ədəddən çox petarda və digər priotexnika məhsulları, 9 ədəd elektroşok cihazı, 51 ədəd odlu silah patronu, 3 ədəd ov silahı, 85978 ədəd ov silahlarının sursat və ləvazimatları, 161 kq barıt, 5 ədəd qaz silahı və 215 ədəd qaz silahı üçün patron, 19 ədəd pnevmatik silah və 4274 ədəd pnevmatik silah üçün sursat, 159 ədəd soyuq silah, 644 ədəd televizor, 2414 ədəd mobil telefon və 5228 ədəd telefon aksesuarları, 61481 manat dəyərində dərman vasitələri və külli miqdarda digər mallar tutulmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Alkoqollu içkilər, etil (yeyinti) spirti və tütün məmulatı istehsalının, idxalının və satışının tənzimlənməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanı və digər qanunvericilik aktları ilə gömrük orqanlarına həvalə edilmiş alkoqollu içkilərin, etil (yeyinti) spirtinin və tütün məmulatlarının idxalı zamanı vergidən yayınma və aksiz markalarının tətbiqi qaydalarının pozulması hallarının qarşısını almaq üçün qəti tədbirlər həyata keçirilmiş, aksiz markasız və ya digər qanunsuz yollarla keçirilməsinə cəhd göstərilən 516520 ədəd xaricdə istehsal olunan siqaret, 1060 litr və 1867 ədəd spirtli içki saxlanılmışdır.

2013-cü ildə başlanmış 165, keçən ildən qalmış 37, ayrılmış 23, icraatı təzələnməmiş 5, digər orqanlardan daxil olmuş 3 cinayət işi ilə birlikdə icraatda cəmi 233 cinayət işi olmuşdur.

2013-cü ilin yanvar-dekabr aylarında Komitənin İstintaq İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən istintaqı tamamlanmış cinayət işləri üzrə 169 nəfər təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilmiş, bunlardan 121 nəfər barəsində məhkəmə orqanı tərəfindən həbs növündə, qalan şəxslər haqqında isə istintaq orqanı tərəfindən həbslə bağlı olmayan qətimkan tədbirləri seçilmişdir. Baxılması üçün məhkəməyə göndərilmiş cinayət işləri üzrə təqsirləndirilən şəxslərdən 20 nəfər İran İslam Respublikasının, 4 nəfər Türkiyə Respublikasının, 5 nəfər Rusiya Federasiyasının, 2 nəfər Gürcüstanın, 1 nəfər Hindistan Respublikasının, 1 nəfər Slovakiya Respublikasının, qalanları isə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olmuşdur.

Məhkəmələrə göndərilmiş cinayət işləri üzrə təqsirləndirilən şəxslərdən 14 nəfəri qadın olmuşdur ki, bunların 1 nəfəri İran İslam Respublikasının, qalanları isə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olmuşdur.

Hesabat dövründə görülmüş tədbirlər nəticəsində neft-qaz əməliyyatları ilə məşğul olan bir sıra şirkətlərdən 0,4 milyon manat məbləğində gömrük ödənişləri alınaraq dövlət büdcəsinə köçürülməsi təmin edilmişdir.

2013-cü il ərzində Mərkəzi Gömrük Ekspertizası İdarəsi üzrə 6980 müxtəlif analizlər aparılmış, nəticədə bir sıra keyfiyyətsiz müxtəlif növ mallar müəyyən edilmiş, bununla da istehlakçıların hüquqları qorunmuşdur.

Ötən il mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, müsadirə olunmuş və müvafiq ekspertiza aktlarına əsasən istifadə müddəti keçmiş, yararsız və insan sağlamlığı üçün təhlükəli olduqlarına görə istifadəsinə icazə verilməyən 409 ədəd, 135 flakon, 550 konvalyut dərman preparatları, 112114 qutu müxtəlif adda tütün məmulatları (siqaretlər), 1059 ədəd və 1216 litr şərab, 160 litr araq, 1245 ədəd pivə, 159 ədəd şirə, 65 litr limonad siropu, 528 ədəd süd, 1140 ədəd sərinləşdirici və 464 ədəd enerji içkiləri, 10625 kq müxtəlif yağlar, 5415 ədəd “playstation 2” və “PC” DVD disklər, 473994 ədəd aksiz markaları, 10382 qutu və 44664 ədəd pirotexniki vasitələrin məhv edilməsi həyata keçirilmişdir.

Eyni zamanda 2013-cü il ərzində Mərkəzi Gömrük Ekspertizası İdarəsinə nəqliyyat vasitələrinə uyğunluq sertifikatının verilməsi üçün 56350 müraciət olmuş və bu müraciətlərə əsasən Mərkəzi Gömrük Ekspertizası İdarəsi tərəfindən 56340 ədəd uyğunluq sertifikatı verilmiş və 1,1 milyon manat həcmində dövlət rüsumu toplanaraq dövlət büdcəsinə köçürülmüşdür.

VII. İnformasiya texnologiyalarının və proqram təminatlarının tətbiqi

Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən Azərbaycan Respublikası gömrük xidmətinin vahid avtomatlaşdırılmış idarəetmə sisteminin (VAİS) yaradılması, yeni mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının bu sistemə qoşulmasının təmin edilməsi, məlumatların yoxlanılması, emalı, yeni proqram təminatlarının yaradılması, korporativ şəbəkənin genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan Respublikasının xarici ticarətinin təhlilinin aparılması və gömrük statistikasının təkmilləşdirilməsi sahəsində bir sıra mühüm əhəmiyyət kəsb edən işlər həyata keçirilmişdir.

Komitənin Aparatının, strukturuna daxil olan gömrük orqanlarının və tabeliyində olan digər qurumların 2450-dən artıq əməkdaşı “Elektron imza” kartları ilə təmin edilmiş, VAİS-də informasiya ehtiyatlarına daxil edilən məlumatların elektron imzası ilə təsdiq edilməsi təmin edilmişdir.

Hesabat və sorğu məlumatlarının alınması üçün formalar kataloqu işlənib hazırlanmış, Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin 28 yanvar 2013-cü il tarixli 100/004 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş və Komitənin elektron informasiya sistemində işlənərək istifadəyə verilmişdir.

Hesabat dövründə elektron xidmətlərin təşkili ilə bağlı aşağıdakı işlər həyata keçirilmişdir:

“e - Gömrük Ödənişləri” elektron gömrük xidməti istismara verilmişdir. Birbaşa rabitə yaradılaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının Kütləvi Ödənişlər üzrə Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya sisteminə (KÖMİS) qoşulma və ödənişlərin KÖMİS üzərindən həyata keçirilməsi təmin edilmişdir;

Vətəndaşlar və xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarının göndərdikləri müraciətlərin, şikayət və ərizələrin qəbulunun və cavablandırılmasının vahid qaydada təmin edilməsi məqsədi ilə Komitənin saytının “Müraciətlər” bölməsi yenidən qurulmuş və bu bölmənin Komitənin ümumi kargüzarlıq sistemində inteqrasiyası təmin edilmişdir;

Cari ildə müqavilə əsasında daha 55 (38 hüquqi və 17 fiziki) şəxsə internet üzərindən öz idxal-ixrac əməliyyatları haqqında arayışların alınması imkanı yaradılmışdır;

İstifadəçi rahatlığını təmin etmək məqsədilə Dövlət Gömrük Komitəsinin rəsmi internet saytının “e-Gömrük Xidmətləri” bölməsi yenilənmişdir;

Gömrük-Biznes əməkdaşlığı çərçivəsində elektron gömrük xidmətləri ilə bağlı “Xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçılarının şəxsi kabineti” təkmilləşdirilmişdir;

Belə ki, cari il ərzində qeyd olunan elektron gömrük xidmətlərindən istifadə statistikası aşağıdakı kimi olmuşdur:

“Şəxsi kabinet vasitəsilə gömrük rəsmiləşdirilməsi” üçün 102487, “e-İlkin Məlumatlandırma” üçün 1464, “e-Gömrük Bəyannaməsi/Sərnişin” üçün 82229, “e-idxal/ixrac Əməliyyatları” üçün 55, “e-Gömrük Ekspertizası” üçün 12, “Vətəndaş müraciətləri, sorğu və şikayətlər” üçün 660, “e-GÖÖEN Gömrük ödənişlərinin ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsinin alınması” üçün 22801, “Gömrük orqanlarına xidmətə qəbul” üçün 612 və “e-Gömrük Ödənişləri” üçün 108844 müraciət daxil olmuşdur.

DGK-nin inzibati binasında istifadədə olan ATS və Komitə ilə onun struktur bölmələrini birləşdirən birbaşa rabitə xətləri (BRX) ləğv edilərək Dövlət Gömrük Komitəsinin aparatını, strukturuna daxil olan gömrük orqanlarını və tabeliyində olan digər qurumları əhatə edən yeni İP telefon sistemi qurulmuşdur.

DGK-nin inzibati binasında istifadədə olan ATS və Komitə ilə onun struktur bölmələrini birləşdirən birbaşa rabitə xətləri (BRX) ləğv edilərək Dövlət Gömrük Komitəsinin aparatını, strukturuna daxil olan gömrük orqanlarını və tabeliyində olan digər qurumları əhatə edən yeni İP telefon sistemi qurulmuşdur.

Qəbələ, Lənkəran və Gəncə Hava Limanı gömrük postlarında lokal şəbəkələr quraşdırılmış, Komitənin korporativ şəbəkəsinə qoşulmuş və təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin Binə, Gəncə, Lənkəran və Zaqatala Hava limanlarını əhatə edən “Hədəf mərkəzi” istifadəyə verilmişdir. Naxçıvan DGK-da da həmçinin “Hədəf mərkəzi” istifadəyə verilmişdir.

Komitənin rəsmi internet saytının təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədi ilə Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti tərəfindən aparılmış auditin nəticələri təhlil edilmiş, müəyyən edilmiş çatışmazlıqlar aradan qaldırılmış, saytın idarəçiliyini həyata keçirilən serverin proqram təminatı yenilənmişdir.

VIII. Beynəlxalq əməkdaşlıq

Gömrük işi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və genişləndirilməsi məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirilmiş, o cümlədən, Komitədə digər ölkələrin gömrük orqanları ilə gömrük işi sahəsində beynəlxalq normalara uyğun saziş, protokol və digər sənədlər hazırlanmışdır.

Belə ki, 14 fevral 2013-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Küveyt Dövləti Hökuməti arasında əməkdaşlıq üzrə Birgə Komissiyanın Bakı şəhərində keçirilmiş ikinci iclası çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Küveyt Dövləti Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Saziş” imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamları ilə verilmiş səlahiyyətə əsasən “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Uruqvay Şərq Respublikası Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Saziş”, “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Gürcüstan Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində qarşılıqlı inzibati yardım haqqında Saziş” və “Toqo Respublikası Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında gömrük əməkdaşlarının potensialının gücləndirilməsi sahəsində qarılıqlı yardım haqqında Saziş” layihəsi imzalanmaya tam hazırdır.

28 yanvar - 01 fevral 2013-cü il tarixdə Slovakiya Respublikasının Bratislava şəhərində Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentliyi tərəfindən keçirilmiş Regional seminarda Komitənin əməkdaşı iştirak etmiş və nəticəsi üzrə Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentliyin (AEBA) Texniki Əməkdaşlıq Proqramı çərçivəsində 2014-2015-ci illər üzrə icrası nəzərdə tutulmuş “Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində sanitariya (radioloji) nəzarət sisteminin tətbiq edilməsi” adlı layihənin reallaşdırılması məqsədilə mövcud layihə sənədi hazırlanaraq müvafiq elektron platformaya yerləşdirilmişdir. Həmin layihə noyabr ayında Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentliyin (AEBA) Texniki Əməkdaşlıq Proqramı tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) Dövlət Departamentinin İxrac Nəzarəti və Əlaqədar Sərhəd Təhlükəsizliyi (EXBS) Proqramı çərçivəsində proqram rəhbərləri Bakı şəhərinə ezam olunmuş, ABŞ nümayəndə heyəti ilə Dövlət Gömrük Komitəsində görüş keçirilmiş və proqrama müvafiq olaraq onların Azərbaycan Respublikasının müvafiq gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrinə səfər etməsi təşkil edilmişdir.

BMT Narkotiklər və Cinayətkarlıq İdarəsinin Mərkəzi Asiya Regional İnformasiya Əlaqələndirmə Mərkəzi vasitəsi ilə Türkiyə Respublikasının gömrük xidməti ilə aparılmış məlumat mübadiləsi nəticəsində 11 mart 2013-cü ildə İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına gələn Skania markalı KHK624/VV113 nömrə nişanlı avtomaşından 27 kq 500 qram heroin aşkar olunaraq saxlanılmışdır.

14-21 sentyabr 2013-cü il tarixlərində Qırğızıstanın Bişkek şəhərində keçirilən MDB gömrük xidmətlərinin kinoloji strukturlarının çox növçülük üzrə birincilik yarışlarında DGK Kinoloji Mərkəzinin xidməti axtarış itləri 2-ci yerə layiq görülmüşlər.

Azərbaycan gömrük xidməti tərəfindən iki məlumat köşkü və narkotik maddələrin aşkarlanması üzrə təlim keçmiş iki kinoloji xidməti it və kompüter avadanlığı Əfqanıstan Gömrük Xidmətinin xahişi ilə bu ölkənin hava limanında fəaliyyət göstərən gömrük orqanlarına hədiyyə edilmişdir. Əfqanıstan Gömrük Xidməti gələcəkdə kinoloji mərkəzin yaradılması ilə bağlı Azərbaycanın mövcud təcrübəsindən yararlanmaq təklifini irəli sürmüş, Azərbaycan tərəfi bu təklifi müsbət qarşılamışdır.

Noyabrın 4-5 tarixlərində Azərbaycan Respublikası və Toqo Respublikası gömrük xidmətləri arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələlərini müzakirə etmək məqsədilə Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin müavini, gömrük xidməti general-leytenantı Rza Həsənəliyevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Toqoya səfər etmişdir. Səfər çərçivəsində Azərbaycan gömrük xidməti tərəfindən məlumat köşkü və narkotik maddələrin aşkarlanması üzrə təlim keçmiş iki kinoloji xidməti it və kompüter avadanlığı hədiyyə edilmişdir.

27-29 iyun 2013-cü il tarixdə Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Baş Qərargahında keçirilmiş Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının 121/122-ci sessiyaları zamanı Azərbaycan Respublikasının gömrük xidməti 2013-2014-cü illər üçün Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Avropa regionu üzrə sədr müavini seçilmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2013-cü il ərzində Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən bir neçə regional və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər hazırlanmış və keçirmişdir. Belə ki, 6-7 may 2013-cü il tarixdə Qəbələ şəhərində “e-Hökumət: Gömrük sahəsində innovasiyalar” mövzusunda 5-ci Beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 90 illik yubiley tədbirləri çərçivəsində baş tutan bu konfransa 56 dövlət və 5 beynəlxalq təşkilatdan 102 nümayəndə qatılmışdır. Gömrük işində informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı keçirilən konfransda əsas məqsəd e-Hökumət quruculuğu və onun tətbiqi ilə bağlı dünya təcrübəsi, elektron idarəçilik sahəsində dövlət qurumları arasında əməkdaşlığın müasir formalarının müzakirəsi, gömrük işində və iqtisadiyyatın digər sahələrində informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi və innovativ idarəetmə metodları ilə bağlı mövcud vəziyyətin öyrənilməsi və təcrübə mübadiləsinin aparılması olmuşdur.

14-15 noyabr 2013-cü il tarixlərində Qəbələ şəhərində İpək Yolu Ölkələri arasında Ticarətə Yardım və onun asanlaşdırılması üzrə Gömrük İdarələrinin roluna dair 6-cı Beynəlxalq Forum keçirilmişdir. Forumda 11 ölkə, həmçinin 5 beynəlxalq təşkilat daxil olmaqla, 30-dan çox nümayəndə qatılmışdır. Forumda İpək Yolu təşəbbüsü çərçivəsində gömrük-sərhəd keçid prosedurlarının sadələşdirilməsi, İpək Yolu ölkələrində tranzit sistemləri, gömrük-biznes əməkdaşlığına dair təcrübə

mübadiləsinə dair məsələlər müzakirə olunmuş və yekun sənəd kimi Qəbələ Bəyannaməsi qəbul edilmişdir.

2013-2014-cü illər üçün Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Avropa Regionu üzrə sədr müavini olaraq Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi və Makedoniya Respublikası Gömrük İdarəsinin təşkilatçılığı ilə 25-26 noyabr 2013-cü il tarixlərində Skopye şəhərində Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Avropa Regionu Gömrük Təhqiqat və Araşdırma Xidməti Rəhbərlərinin 20-ci iclası və 27 noyabr 2013-cü il tarixdə isə “Mədəni irsin qorunmasında gömrük xidmətinin rolu” mövzusunda regional konfrans keçirilmişdir. İclasda 40 ölkənin gömrük xidmətlərinin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, həmçinin biznes dairələrinin nümayəndələri qatılmışdır. İclasda çıxış edən ölkələrin nümayəndələri narkotik vasitələr, eləcə də tütün məmulatları və saxta malların qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizədə qarşılaşdıqları problemlər haqqında danışmış, Azərbaycanın gömrük sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıqdakı rolunu yüksək qiymətləndirmişlər. İclas çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin “Azərterminalkompleks” Birliyi və İsveç Krallığının “KGH Sərhəd Xidmətləri” qrupu arasında müqavilənin II mərhələsinin imzalanma mərasimi keçirilmişdir. Azərbaycan nümayəndə heyətinin Makedoniyaya səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən Makedoniya Respublikasının Gömrük İdarəsinə və Skopye şəhərində yerləşən Müqəddəs Kiril və Mefodi Universitetinin İqtisadiyyat fakültəsinə kompüter avadanlıqları hədiyyə edilmişdir.

9-11 dekabr 2013-cü il tarixlərdə Azərbaycan Gömrük Xidmətinin ÜGT-nin Avropa Regionu üzrə sədr müavini olaraq qatıldığı İrlandiya Respublikasının Dublin şəhərində Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Siyasi Komissiyasının 70-ci sessiyası keçirilmişdir. Bir sıra məsələlərlə yanaşı Sessiyada ÜGT-nin Avropa regionu üzrə sədr müavini olaraq Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin və ÜGT-nin Potensialın Gücləndirilməsi üzrə Bakıda yerləşən Avropa Regionu Ofisinin birgə təşkil edəcəyi, 22-24 yanvar 2014-cü il tarixdə Bakıda keçiriləcək ÜGT-nin Avropa Regionunun Gömrük Xidmətlərinin Milli Tədris Mərkəzləri Rəhbərlərinin birinci konfransının potensialın gücləndirilməsi istiqamətində qarşıya qoyulan hədəflər və atılacaq addımlar baxımından olduqca əhəmiyyətli olacağı qeyd edilmişdir. Eyni zamanda səfər çərçivəsində Komitə sədri Braziliya Federativ Respublikası, Rusiya Federasiyası, Uruqvay Şərq Respublikası, Mərakeş Krallığı, Avstraliya İttifaqı, Malavi Respublikası, Türkiyə Respublikası, İrlandiya Respublikasının gömrük xidmətlərinin, Avropa İttifaqı və ÜGT-nin yüksək vəzifəli rəsmiləri, həmçinin Özəl Sektor Məşvərət Qrupunun nümayəndələri ilə ikitərəfli görüşlər keçirmişdir. Görüşlərdə bir sıra məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi və gələcək əməkdaşlıq barəsində müzakirələr aparılmışdır.

Həmçinin, 6 mart 2013-cü il tarixdə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsi ilə Ümumdünya Gömrük Təşkilatının birgə həyata keçirdiyi “Konteyner Daşınmalarına Nəzarət” və BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsinin Mərkəzi Asiya Regional Nümayəndəliyinin “Azərbaycanda və Mərkəzi Asiyada prekursorlara nəzarət” adlı layihələri çərçivəsində “Ford Ranger” markalı xüsusi nəqliyyat vasitəsinin, eləcə də müxtəlif avadanlıqların Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinə təqdim olunması ilə bağlı xüsusi mərasim keçirilmişdir.

Ötən il ərzində Ümumdünya Gömrük Təşkilatı, BMT İnkişaf Proqramı, MDB üzv dövlətlərinin Gömrük Xidməti Rəhbərləri Şurası, Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən maliyyələşən Mərkəzi Asiya Regional İqtisadi Əməkdaşlıq Proqramının Gömrük Əməkdaşlıq Komitəsi, Ümumdünya Gömrük Təşkilatının hüquq mühafizə fəaliyyəti üzrə Regional Məlumat Əlaqələndirmə Ofisləri (RİLO), Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası və digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət aparılmışdır.

2013-cü il ərzində Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən yuxarıda qeyd olunlardan başqa bir sıra digər regional və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər təşkil edilmiş və Komitənin səlahiyyətli nümayəndələri bu və digər bu kimi tədbirlərə qatılmışlar.

IX. Kadr məsələləri və peşəkarlığın artırılması

Hesabat dövründə kadr məsələləri üzrə bir sıra işlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, 2013-cü ildə 164 nəfər işə qəbul edilmiş, 58 nəfər əməkdaş isə işdən azad edilmişdir. Eyni zamanda, 98 nəfər tutduğu vəzifədən daha yüksək vəzifəyə təyin edilmiş, 18 nəfər isə tutduğu vəzifədən daha aşağı vəzifəyə keçirilmişlər.

2013-cü il ərzində müraciətlər əsasında təşkil olunmuş test imtahanlarında 308 nəfər vətəndaş iştirak etmiş, təsdiq olunmuş qaydalara uyğun olaraq, daha yüksək bal toplayanlar növbəti müsabiqə mərhələsinə buraxılmış, müsabiqədən keçənlər aidiyyəti üzrə vakant iş yerlərinə təyin olunmuşlar.

Ötən il Gömrük Akademiyasında yeni işə qəbul edilmiş 43 nəfər gömrük əməkdaşlarına gömrük işi tədris edilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində 8 nəfər gömrük əməkdaşı Rusiya Gömrük Akademiyasında təhsilini davam etdirmiş, 5 nəfər isə həmin Akademiyanı bitirmişdir.

Hesabat dövründə xarici dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların dəstəyi ilə birgə Bakı şəhərində və dünyanın bir çox ölkələrində keçirilmiş forum, konfrans, təlim, seminar, kurs və digər mühüm peşəkarlığın artırılması yönümlü tədbirlərdə Dövlət Gömrük Komitəsinin və onun struktura aid olan gömrük orqanlarının əməkdaşları iştirak etmişlər.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin daim diqqət və qayğısı ilə əhatə olunmuş gömrük əməkdaşları hesabat ilində də möhtərəm Prezident tərəfindən imzalanan 31.01.2013-cü il tarixli 2684 Sərəncama əsasən 2 nəfər 2-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni ilə, 4 nəfər 3-cü dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni ilə və 33 nəfər “Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə” medal ilə təltif olunmuşdur. O cümlədən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 29.12.2013-cü il tarixli 85 nömrəli Fərmanı ilə əlavə bir sədr müavini ştatı, Aksiz və Avtonəqliyyat Gömrük İdarələrinə Baş İdarə, Mühafizə Xidmətinə isə Baş Gömrük Mühafizə Xidməti statusu verilmişdir.

2013-cü il ərzində xidmətdə qazandıqları nailiyyətlərə və xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən yüksək operativlik və sayıqlıq göstərdiklərinə görə, eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin yaradılmasının 21-ci il dönümü və gömrük əməkdaşlarının peşə bayramı münasibətilə gömrük əməkdaşlarından 47 nəfər “Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin iyirmi illiyi (1992-2012)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı, 139 nəfər Fəxri Fərman və gömrük orqanlarında qüsursuz xidmətə görə 183 nəfər gömrük əməkdaşı döş nişanları ilə təltif edilmiş, 174 nəfərə xüsusi rütbələr verilmiş, 28 nəfər bir aylıq vəzifə maaşı həcmində mükafat almış, 2 nəfər əməkdaşa verilən intizam tənbehi üzərindən götürülmüş, 221 nəfər əməkdaşa təşəkkür elan edilmişdir.

Hesabat dövründə aparılan araşdırmaların nəticəsində müəyyən edilmiş xidməti pozuntulara yol verdiklərinə görə 241 nəfər gömrük əməkdaşı intizam məsuliyyətinə cəlb olunmuşdur. Bunlardan 4 nəfər tutduğu vəzifədən azad edilmiş, 1 nəfərin xüsusi rütbəsi bir pillə aşağı salınmış, 27 nəfərə sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət elan edilmiş, 119 nəfərə töhmət elan edilmiş, 90 nəfərə isə irad tutulmuşdur.

X. Dövlət orqanları və ictimaiyyətlə əlaqələr

Ötən müddət ərzində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasından, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetindən, Milli Məclisdən, hüquq mühafizə orqanlarından, nazirlik və komitələrdən, digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarından, xarici ölkələrdən, səfirliklərdən, beynəlxalq təşkilatlardan, hüquqi şəxslərdən, Respublikanın gömrük orqanları və təşkilatlarından, həmçinin, vətəndaşlardan və əcnəbi vətəndaşlardan 22628 sənəd daxil olmuş və aidiyyəti üzrə 12135 sənəd xaric olmuşdur.

Aylıq olaraq xarici ticarəti əks etdirən məlumat bazası Dövlət Statistika Komitəsinə, Mərkəzi Banka, Vergilər Nazirliyinə, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

2012-ci ilin yekunu və 2013-cü ilin keçən hər ayı üzrə idxal-ixrac əməliyyatları Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasının metodologiyasına

müvafiq olaraq təhlil edilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyasına, Nazirlər Kabinetinə, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

Həmçinin 2012-ci il və 2013-cü ilin rübləri üzrə Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasını bülletenlərinin müvafiq icra orqanlarına, səfirliklərə və beynəlxalq təşkilatlara yayımı təşkil edilmişdir.

Hesabat dövründə fiziki şəxslər tərəfindən məktublar, teleqramlar, telefoqramlar, həmçinin Komitənin rəsmi internet sahifəsi və 192 nömrəli "Çağrı Mərkəzi"ni vasitəsi ilə daxil olan bütün müraciətlərə aidiyyəti üzrə cavablar verilmişdir.

2013-cü il ərzində veb-saytda fəaliyyət göstərən "sual-cavab" və "virtual qəbul" bölmələrinə və Komitənin elektron poçt ünvanına 166 müraciət daxil olmuşdur.

Ölkəmizdə yaşayan xarici ölkə vətəndaşlarının - iş adamlarının, xarici nümayəndəliklərin maraqları nəzərə alınmaqla "Gömrük xəbərləri" qəzetində materiallar həm rus, həm də ingilis dillərində dərc edilmiş, xarici ölkə vətəndaşlarının və iş adamlarının ölkəmizdə baş verən bu və ya digər əhəmiyyətli hadisələrlə məlumatlandırılması təmin edilmişdir.

Ölkəmizin gömrük orqanlarının bütün istiqamətlərdə gördüyü işlər - istər fiskal siyasətin həyata keçirilməsində, istər hüquq-mühafizə orqanı kimi gömrük sahəsində hüquqpozmalara qarşı mübarizədə, mədəni sərvətlərin qorunmasında, gömrük nəzarətinin təşkilində, Azərbaycan gömrük orqanlarının beynəlxalq imicinin möhkəmlənməsi, xidmət səviyyəsinin dünya standartlarına uyğunlaşdırılması və digər çox şaxəli fəaliyyəti "Gömrük xəbərləri" və ölkənin digər kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də Komitənin rəsmi internet saytında işıqlandırılmışdır.